

Seminarium: Utmaningar med förändringsarbete kring blended learning. Kan kollegialt samarbete vara en lösning?

Marita Ljungqvist, AHU

Bakgrund

I en artikel med den provokativa titeln *Minding our language: why education and technology is full of bullshit ... and what might be done about it* (2015) skriver Neil Selwyn om den språkgenre han kallar för "ed-tech [educational technology] speak". Här, menar Selwyn, finner vi positivt laddade uttryck om fenomen som involverar användning av utbildningsteknologier som "technology-enhanced learning", och "computer-supported collaborative learning"¹ medan mer traditionell undervisning beskrivs som otillräcklig, "broken". Diskursens karaktär antyder att vi kan förvänta oss positiva effekter på studenters lärande som en följd av att vi förhåller oss välvilliga till och aktiva i vad som beskrivs som en närmast oundviklig digitaliseringsprocess – trots att det än så länge finns relativt få studier som kan peka på kausala samband mellan användningen av digitala undervisningsverktyg och förbättrat lärande – samtidigt som undervisningsformer som utnyttjar digitala verktyg och medier (som t ex det flippade klassrummet) beskrivs som en effektiv lösning på problem som är ekonomiska snarare än pedagogiska, "vägen framåt i tider då lärarledd undervisningstid är en bristvara" (von Schantz, 2016).

Parallellt med denna politiskt laddade diskussion om "digitaliseringen av utbildningen" verkar dock finnas en annan verklighetstolkning. I den verkligheten har inte sällan nätbaserad undervisning låg status jämfört med klassrumsundervisning (Johnson, 2012; Ubell, 2016). Lärare som möts av de nya kraven oroar sig för sådant som ökad arbetsbelastning, kvaliteten på undervisningen när komponenter flyttas ut utanför klassrummet, rätten till det egna materialet och otillräcklig teknisk kompetens (Lloyd, Byrne, & McCoy, 2012). Kompetensutveckling efterfrågas, ofta av en mer praktisk/teknisk karaktär – "hur gör jag?". Men lika viktigt som att vi vet *hur* vi ska genomföra en förändring i vår undervisning är att ställa kritiska frågor (N. Selwyn, 2015). Vi kan fråga oss *varför* vi ska göra en förändring och *varför* vi bör göra det på *ett visst sätt*. Sådana frågor ställs kanske bäst i ett kollegialt sammanhang, där man har möjlighet att diskutera olika möjliga svar utifrån den disciplinära kontext som man bäst känner till. När lärare deltar i vetenskapligt underbyggda samtal om undervisning, och när sådana samtal uppmuntras i den miljö där man verkar, främjas en kvalitetskultur kring undervisning och lärande (Mårtensson, Roxå, & Olsson, 2011; Roxå & Mårtensson, 2009). De kollegiala sammanhang som universitetslärare verkar i har alla sina egna traditioner, konventioner och uppfattningar om vad undervisning och lärande innebär, och enskilda individer kan ha svårt att påverka och utmana den egna undervisningskulturen. Samtidigt har den högskolepedagogiska kursverksamheten vanligtvis riktat in sig på just enskilda lärare som av behov eller intresse söker sig till en kurs, medan möjligheten att delta som ett lärarlag med rätt förutsättningar potentiellt skulle kunna ge

¹ Uttrycken skulle också kunna betraktas som exempel på en generell språklig förändring inom utbildningsfältet där det kollektiva *utbildning* ersätts av det mer individuellt inriktade *lärande* i uttryck som *lärmiljöer*, *lärlplattformar* och *läraaktiviteter* (se t ex (Biesta, 2013))

större effekt vid ett förändringsarbete (Gast, Schildkamp, & Veen, 2017) . Hötterminen 2017 startar en högskolepedagogisk fördjupningskurs om kursdesign med särskilt fokus på *blended learning*² vid AHU³. Kursdeltagarna deltar i lärarlag som i gemensamma utvecklingsprojekt ska designa en kurs eller ett program med inslag av e-lärande, ett arbete i vilket de uppmuntras samarbeta med och få återkoppling från både särskilt utvalda ”kritiska vänner”(Handal, 1999) och andra kollegor. De planerade kurserna/programmets utformning, och i synnerhet de digitala undervisningsmomenten, skall kunna motiveras utifrån såväl forskning och beprövad erfarenhet som hänsynstagande till varje utvecklingsprojekts unika kontext. En relativt stor tyngdpunkt läggs alltså på kritiska diskussioner och reflektioner kring e-lärande och kursdesign med stöd i litteraturen⁴.

Dagens seminarium

I seminariet är förhoppningen att deltagarna – liksom deltagarna i den kurs som beskrivits ovan – ska reflektera kring frågor som rör t ex vilka ”tysta” antaganden och associationer som finns i olika undervisningsmiljöer vid LU när det gäller e-lärande och *blended learning*. Hur samtalar vi kring dessa frågor och hur påverkar den diskursen vår praktik? Vad kan det finnas för fördelar/utmaningar med att arbeta kollegialt med kursutformning som innebär ett omprövande av rådande undervisningstraditioner och eventuell uppbyggnad av ny kompetens inom lärarkollegiet?

Diskussionen kan utgå ifrån, men behöver inte begränsas till, följande frågeställningar:

1. Vilka **associationer upplever du finns när det gäller former av e-lärande** i den miljö där du verkar? Hur samtalar man kring nätbaserad undervisning i olika former och hur ser man på sådana undervisningsformer jämfört med undervisningsformer som enbart utnyttjar det fysiska rummet? Vilka ”tysta” antaganden kring undervisning tror du ”sitter i väggarna” i din kontext och på vilka sätt kan de påverka förändringsarbete generellt och utveckling som rör e-lärande eller *blended learning* specifikt? Finns det en konflikt mellan det som uttalas på ledningsnivå och i policydokument och hur verkligheten ser ut bland den undervisande personalen? Hur yttrar sig den konflikten tycker du? Finns det en skillnad mellan hur man ser på helt nätbaserade utbildningar jämfört med campusutbildningar där man utnyttjar digitala komponenter för att komplettera klassrumsundervisningen?
2. Hur skulle eventuella **utmaningar som rör sådana strukturer, traditioner och antaganden bäst kunna bemötas**, om man vill åstadkomma en förändring i undervisningskulturen när det gäller just e-lärande och *blended learning*? Finns det goda exempel, från LU eller utanför?
3. Vilka fördelar respektive nackdelar ser du med att **utveckla och planera utbildning i lärarlag** snarare än som enskild lärare? På vilka sätt kan sådana kollegiala former för

² Det finns ännu inte någon vedertagen svensk översättning av det engelska uttrycket *blended learning*. I den kurs som beskrivs ovan definieras denna undervisningsmodell (inspirerad av bl a (Picciano & Dziuban, 2007)) som en pedagogiskt underbyggd integrering av digitala och campusbaserade miljöer och metoder för undervisning och lärande inom ramen för en kurs eller ett program.

³ Avdelningen för Högskolepedagogisk Utveckling, Lunds universitet

⁴ En fallstudie planeras med start hösten 2017 med syftet att undersöka på vilka sätt ett fokus på kollegialt samarbete och kritisk reflektion i en högskolepedagogisk kontext som rör e-lärande påverkar deltagarnas förhållningssätt till, och konversationer kring, lärande och undervisning generellt och *blended learning* specifikt.

arbetet utmana – eller befästa – rådande antaganden om undervisning och lärande i en viss miljö? Finns det skillnader med att planera på kursnivå och på programnivå? Utgå gärna från egna erfarenheter av undervisning och planering av undervisning.

Referenser

- Biesta, G. (2013). Interrupting the Politics of Learning. *Power and Education*, 5(1), 4-15. Retrieved from <http://journals.sagepub.com/doi/10.2304/power.2013.5.1.4>
- Gast, I., Schildkamp, K., & Veen, J. T. v. d. (2017). Team-Based Professional Development Interventions in Higher Education: A Systematic Review. *Review of Educational Research*. Retrieved from
- Handal, G. (1999). Consultation Using Critical Friends. *New Directions for Teaching and Learning and Instruction*, 79, 59-70.
- Johnson, D. R. (2012). 'Technological Change and Professional Control in the Professoriate. *Science, Technology, & Human Values*, 38(1), 126-149. Retrieved from <http://journals.sagepub.com/doi/pdf/10.1177/0162243911430236>
doi:10.1177/0162243911430236
- Lloyd, S. A., Byrne, M. M., & McCoy, T. S. (2012). Faculty-Perceived Barriers of Online Education. *MERLOT Journal of Online Learning and Teaching*, 8(1), 1-12. Retrieved from http://jolt.merlot.org/vol8no1/lloyd_0312.pdf
- Mårtensson, K., Roxå, T., & Olsson, T. (2011). Developing a quality culture through the Scholarship of Teaching and Learning. *Higher Education Research & Development*, 30(1), 51-62. Retrieved from <http://dx.doi.org/10.1080/07294360.2011.536972>
doi:10.1080/07294360.2011.536972
- Picciano, A. G., & Dziuban, C. (2007). *Blended Learning: Research Perspectives*. In. Retrieved from <https://onlinelearningconsortium.org/book/blended-learning-research-perspectives/>
- Roxå, T., & Mårtensson, K. (2009). Teaching and learning regimes from within: Significant networks as a locus for the social construction of teaching and learning. In C. Kreber (Ed.), *The university and its disciplines: Teaching and learning within and beyond disciplinary boundaries* (pp. 209-218). New York: Routledge.
- Selwyn, N. (2015). Minding our language: why education and technology is full of bullshit ... and what might be done about it. *Learning, Media and Technology*, 41(3), 437-443. Retrieved from <http://dx.doi.org/10.1080/17439884.2015.1012523>
doi:10.1080/17439884.2015.1012523
- Selwyn, N. (2015). *Technology and education - why it's crucial to be critical*. In S. Bulfin, N. F. Johnson, & C. Bigum (Eds.), *Critical perspectives on technology and education* (pp. 245-255).
- Ubell, R. (2016). Why Faculty Still Don't Want to Teach Online. *Inside Higher Ed*. Retrieved from <https://www.insidehighered.com/advice/2016/12/13/advice-faculty-members-about-overcoming-resistance-teaching-online-essay>
- von Schantz, T. (2016). Juristerna inspirerar med sina idéer kring rekrytering och undervisning. Retrieved from <http://rektor.blogg.lu.se/juristerna-inspirerar-med-sinaideer-kring-rekrytering-och-undervisning/>